Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum *27 oktober 2026*
betreft *Vragen over de evaluatie van de Diergezondheidsverordening*
ons kenmerk *182813*

Geachte heer Van Essen,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van de evaluatie van de Diergezondheidsverordening zoals gepubliceerd door de Europese Commissie (verder Commissie) op 6 juli 2026.[1] De leden van de fracties van de **PVV**, de **PvdD** en de **Fractie-Visseren-Hamakers** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV
De Commissie concludeert dat de Diergezondheidsverordening er is om besmettelijke dierziekten te voorkomen en te bestrijden.[2] Deze wet bevat EU-regels en verduidelijkt de verantwoordelijkheden van overheden, veehouders en dierenartsen.[3] De uitvoering verschilt per lidstaat en de commissie ziet ruimte voor een meer uniforme toepassing van de regels binnen de EU.

Kunt u aangeven en/of garanderen dat de Nederlandse regering geen koppen zal zetten op de toepassing van de Diergezondheidsverordening en dat de Diergezondheidsverordening niet zal lijden tot concurrentienadelen voor Nederlandse veehouders?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD
Vraag 1
Hoe beoordeelt u de conclusie uit de evaluatie dat de implementatie van de Diergezondheidsverordening tussen 2021 en 2023 in diverse lidstaten is vertraagd door een tekort

[1] Evaluation of Regulation (EU) 2016/429 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on transmissible animal diseases and amending and repealing certain acts in the area of animal health (Animal Health Law), SWD(2026) 179 final.
[2] SWD(2026) 179 final, pg. 5.
[3] SWD(2026) 179 final, pg. 9.

aan veterinair personeel, en in hoeverre vormt het huidige tekort aan dierenartsen in Nederland een risico voor de adequate handhaving van bioveiligheid en fraudebestrijding in de veehouderij?

Vraag 2
Uit het evaluatierapport blijkt dat risicogebaseerde surveillance en bioveiligheid cruciaal zijn om overdracht van dierziekten te voorkomen. Welke concrete, aanvullende maatregelen gaat u nemen om de bioveiligheid op grote industriële veehouderijlocaties in Nederland structureel aan te scherpen, aangezien de hoge veedichtheid in ons land een structureel risico vormt voor grootschalige uitbraken van bijvoorbeeld vogelgriep en Afrikaanse varkenspest? Bent u voornemens om ruimere afstandsnormen tussen nieuwe kippen- en varkensstallen te realiseren vanwege het risico op onderlinge besmetting en zelfs mutatie van virussen?

Vraag 3
Hoe reflecteert u op de bevinding dat effectieve handhavingsmechanismen in de praktijk nog vaak ontbreken of niet consistent worden toegepast? Bent u bereid om de handhavingscapaciteit en de boeteclausules van de NVWA specifiek voor overtredingen van de Diergezondheidsverordening te verhogen, om zo een krachtiger signaal af te geven tegen verwaarlozing en het illegaal transporteren van dieren?

Vraag 4
Kunt u aangeven op welke punten in de Diergezondheidsverordening Nederland nog niet voldoet aan de gestelde eisen? Bent u voornemens om op die punten verbetering aan te brengen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe en op welke termijn?

Vraag 5
Erkent u dat de focus van de Europese diergezondheidswetgeving nog te veel is gericht op het beschermen van de economische belangen van de vee-industrie en de internationale handel, in plaats van op het intrinsieke welzijn en de gezondheid van het individuele dier? Zo ja, hoe gaat u zich in Europees verband inzetten om de wetgeving bij een volgende herziening om te vormen naar een model waarin dierwelzijn en de transitie naar een diervriendelijkere, plantaardiger samenleving centraal staan?

Vraag 6
Kunt u reflecteren op de oproep van André Rouvoet (voorzitter GGD GHOR Nederland) en Putri Hintaran (voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Infectieziektebestrijding (NVIB)) om: "alle eerdere bezuinigingen op pandemische paraatheid terug te draaien en daarmee te laten zien dat er is geleerd van de coronapandemie"? [4]

Vraag 7
Het Nationaal Actieplan Zoönosebeleid (2022-2026) bevat een breed scala aan maatregelen om zoönosen te voorkomen en te bestrijden. Kunt u een overzicht geven van de maatregelen die nog genomen moeten worden of waarbij vertraging is opgelopen?

---

[4] 'Blijf investeren op pandemische paraatheid', GGD Rotterdam-Rijnmond, ggdrotterdamrijnmond.nl, 3 maart 2026.

Vragen en opmerkingen van het lid van de Fractie-Visseren-Hamakers

Vraag 1
Kunt u aangeven welke van de 'lessons learned and next steps' uit hoofdstuk vier van het rapport van de Commissie zijn van toepassing op Nederland? [5] Wat gaat er volgens u goed in Nederland in de implementatie van de Diergezondheidsverordening en wat niet? En hoe gaat u de relevante geleerde lessen en aspecten die minder goed gaan verbeteren?

Vraag 2
De grote boosdoener in het ontstaan van zoönosen wordt in de Diergezondheidsverordening en de evaluatie buiten beschouwing gelaten: het feit dat duizenden of zelfs tienduizenden dieren dicht op elkaar leven. Bent u het met ons eens dat een kleinschaligere, duurzame, diervriendelijke en natuurvriendelijke 'vee'houderij minder risico's met zich brengt voor dierziekten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3
Welke rol ziet u nog voor een intensieve veehouderij vanuit de uitdagingen en integrale beleidsopgave op het gebied van zoönosen, stikstof, dierenwelzijn, natuur en biodiversiteit, milieu, diergezondheid en volksgezondheid?

Vraag 4
In hoofdstuk 4.11.3. van het rapport van de Commissie is te lezen dat de snijvlakken tussen de Diergezondheidsverordening en dierenwelzijn nog kunnen worden verduidelijkt.[6] Waar liggen volgens u deze snijvlakken in Nederland? Hoe kan dierenwelzijn in omgang met dierziekten volgens u worden verbeterd? Hoe gaat u dit adresseren?

Vraag 5
Kunt u aangeven hoeveel dieren jaarlijks op veehouderijen in Nederland gedood zijn als gevolg van uitbraak van dierziekten ("geruimd") sinds de implementatie van de Diergezondheidsverordening? Graag ontvangt dit lid een overzicht per diersoort per jaar.

Vraag 6
Ziet u een stijgende of dalende trend in het aantal dieren dat wordt "geruimd" als gevolg dierziekten? Wanneer er een stijgende of dalende trend is, hoe verklaart u deze trend?

Vraag 7
Kunt u aangeven welke dodingsmethoden in Nederland gebruikt worden om dieren te "ruimen"? En kunt u ook aangeven of deze dodingsmethoden per diersoort verschillen, en zo ja, hoe?

Vraag 8

---

[5] COM(2026)352 - Report on the evaluation of Regulation (EU) 2016/429 on transmissible animal diseases and amending and repealing certain acts in the area of animal health ('Animal Health Law'), pg. 8 e.v..
[6] COM (2026)352, pg. 15.

Hoe schat u het effect in van de ontwikkeling van een dierwaardige veehouderij op de prevalentie van dierziekten in de veehouderij?

Vraag 9
Vindt u dat de praktijk van het "ruimen" van dieren past in een dierwaardige veehouderij?

Vraag 10
Kunt u aangeven wat de stand van zaken is van de pilot met het vogelgriepvaccin?

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag uiterlijk binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat
Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit